

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101-06-08/2013

P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn

T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30

lol@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/13/181 - Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

[Kontroler/Kontrolerzy] Jacek Mrozek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86393 z dnia 1 lipca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka
kontrolowana Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Białej Piskiej, zwany dalej „Zakładem”.

Kierownik jednostki
kontrolowanej Jan Bąbka, Dyrektor, zwany dalej „Dyrektorem Zakładu”.

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ wykorzystanie w latach 2010-2013 (do dnia zakończenia kontroli) przez Zakład środków wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, przekazanych na inwestycję proekologiczną.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ogólną ocenę pozytywną uzasadnia m.in. terminowa realizacja inwestycji dofinansowanej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie („WFOŚiGW” lub „Fundusz”), rzetelne rozliczenie finansowe uzyskanej dotacji i pożyczki oraz osiągnięcie zaplanowanego efektu rzeczowego.

Nieprawidłowości dotyczyły nieterminowego złożenia do WFOŚiGW wymaganego umową pożyczki protokołu odbioru końcowego robót oraz wymaganego umową dotacji rozliczenia finansowego zadania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. Zakład w dniu 19 października 2010 r. wystąpił do WFOŚiGW z wnioskiem o dofinansowanie zadania pn. „Kompleksowa modernizacja systemu grzewczego w miejscowości Biała Piska”, a w dniu 31 grudnia 2010 r. zawarł z Funduszem umowę dotacji realizowaną w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 – Poddziałanie 6.2.1. „Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii”. W umowie tej ustalono wartość zadania na kwotę 7.800.609,54 zł oraz wysokość dofinansowania w kwocie nieprzekraczającej 3.148.471,12 zł (50 % wydatków kwalifikowalnych), przy czym Zakład zobowiązał się do wydatkowania wkładu własnego w kwocie 4.652.138,42 zł.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Ww. umowa była siedmiokrotnie aneksowana (10 listopada 2011 r., 9 lutego, 19 kwietnia, 25 lipca, 24 października 2012 r. oraz 6 lutego i 17 czerwca 2013 r.). Przedmiotem ww. aneksów były m.in. zmiany wysokości dofinansowania i wkładu własnego, harmonogramu rzeczowo-finansowego realizacji projektu, prawnego zabezpieczenia umowy oraz numeru rachunku bankowego beneficjenta.

W wyniku dokonanych zmian, ustalono wartość zadania w kwocie 7.583.984,56 zł, w tym dofinansowanie WFOŚiGW (50 % wydatków kwalifikowalnych) w kwocie 2.957.802,33 zł oraz wkład własny Zakładu w kwocie 4.626.182,23 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 4-118)

W celu pokrycia części ww. wkładu własnego, Zakład wystąpił w dniu 19 października 2010 r. do WFOŚiGW z wnioskiem o udzielenie pożyczki jako pomocy *de minimis* w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r.²

W dniu 18 listopada 2010 r. Zakład otrzymał od WFOŚiGW promesę pożyczki, a w dniu 30 grudnia 2011 r. zawarł z Funduszem umowę pożyczki na kwotę 1.740.000 zł. Umowa ta była czterokrotnie aneksowana (12 czerwca, 14 sierpnia, 22 października 2012 r. i 11 lutego 2013 r.), m.in. z powodu zmiany harmonogramu rzeczowo-finansowego, terminów i wysokości wypłat i spłat pożyczki, planowanego kosztu zadania oraz terminu dostarczenia pełnego rozliczenia finansowego. Zmiany te nie dotyczyły wysokości udzielonej pożyczki.

(dowód: akta kontroli, str. 119-189)

1.1. Zgodnie z § 12 umowy dotacji, nakazującym stosowanie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³, Zakład wybrał inżyniera kontraktu i wykonawcę robót. Po przeprowadzeniu przetargu nieograniczonego zlecił w dniu 29 kwietnia 2011 r. pełnienie funkcji inżyniera kontraktu firmie Projektowanie i Nadzór w Budownictwie w Giżycku za kwotę 73.185 zł, a w dniu 2 sierpnia 2011 r. w tym samym trybie – zlecił Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Usługowo-Handlowemu RAPID Sp. z o. o. w Białej Podlaskiej wykonanie robót budowlanych za kwotę 7.439.655 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 190-237)

2. Zakład otrzymał od WFOŚiGW ww. dotację i pożyczkę w częściach ratalnych, po uprzednim złożeniu odpowiednich wniosków z załączonymi dokumentami źródłowymi.

2.1. Spośród 12 wniosków o płatność dotacji złożonych do WFOŚiGW, 11 wniosków na łączną kwotę 2.726.000 zł Zakład złożył terminowo, zaś jeden wniosek o płatność końcową na kwotę 231.802,34 zł Zakład przekazał WFOŚiGW w dniu 15 lutego 2013 r., pomimo że zgodnie z ww. harmonogramem powinien tego dokonać do 31 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli, str. 238)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że złożenie ww. wniosku z opóźnieniem wynoszącym 46 dni stanowiło naruszenie § 5 ust. 1 i 2 umowy dotacji oraz harmonogramu składania wniosków o płatność.

W powyższej sprawie Dyrektor Zakładu wyjaśnił, że wniosek o płatność końcową złożono dopiero 15 lutego 2013 r., ponieważ 28 grudnia 2012 r. Zakład wystąpił o aneks do umowy dotacji celem ustalenia końcowej wartości projektu, który został zawarty 6 lutego 2013 roku.

(dowód: akta kontroli, str. 239-240)

² Dz. Urz. UE L 397/5 z dnia 28.12.2006 r.

³ Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

Opis stanu faktycznego

2.2. Spośród 6 wniosków o wypłatę raty pożyczki złożonych do WFOŚiGW, dwa wnioski na łączną kwotę 958.500 zł Zakład złożył terminowo, a 4 wnioski na łączną kwotę 781.500 zł przekazał w dniach: 17 lutego, 14 czerwca, 28 września i 28 listopada 2012 r., tj. z opóźnieniem w stosunku do terminów ustalonych w umowie pożyczki.

(dowód: akta kontroli, str. 241)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że złożenie ww. czterech wniosków z opóźnieniem wynoszącym od 7 do 28 dni naruszało § 3 ust. 2 umowy pożyczki oraz załączony do niej harmonogram wypłat.

W tej sprawie Dyrektor Zakładu podał, że opóźnienia w składaniu wniosków o wypłatę pożyczki wynikały z przeoczenia właściwych terminów. Jednak opóźnienia te nie spowodowały konieczności zawarcia aneksu, gdyż zgodnie z § 3 ust. 7 umowy pożyczki opóźnienia nie przekroczyły 30 dni.

(dowód: akta kontroli, str. 239-240)

Opis stanu faktycznego

3. Informacje zawarte we wniosku o dotację i pożyczkę były zgodne z danymi znajdującymi się w studium wykonalności projektu oraz dokumentacją techniczną modernizacji systemu grzewczego w miejscowości Biała Piska.

Emisję zanieczyszczeń przed i po modernizacji określono wg ilości i rodzaju zużytego paliwa na podstawie materiałów informacyjno-instruktażowych pt. „Wskaźniki emisji substancji zanieczyszczających wprowadzanych do powietrza z procesów energetycznego spalania paliw” wydanych przez Ministerstwo Środowiska.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko⁴, przedmiotowa inwestycja nie wymagała sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko oraz uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli, str. 242)

4. Zakład, zachowując terminy określone w umowie dotacji:

- rozpoczął w dniu 25 sierpnia 2010 r. realizację zadania, zlecając sporządzenie studium wykonalności projektu,
- rozpoczął w dniu 2 sierpnia 2011 r. rzeczową realizację zadania, zawierając umowę o roboty budowlane,
- zakończył w dniu 13 listopada 2012 r. rzeczową realizację zadania, podpisując protokół odbioru końcowego robót,
- zakończył w dniu 27 grudnia 2012 r. finansową realizację zadania, ponosząc ostatni wydatek w projekcie.

(dowód: akta kontroli, str. 243-245, 208-216, 243-257)

Zgodnie z umowami zawartymi z inżynierem kontraktu i wykonawcą robót, Zakład terminowo przekazywał tym podmiotom wynagrodzenie i dlatego nie płacił odsetek karnych.

(dowód: akta kontroli, str. 258-259)

5. W umowie pożyczki zaplanowano osiągnięcie efektów ekologicznych zadania w postaci ograniczenia emisji zanieczyszczeń: SO₂ o 23,9 Mg/a, CO o 123,10 Mg/a, CO₂ o 6.087,5 Mg/a i pyłów o 49,42 Mg/a (gdzie „a” oznacza roczne teoretyczne zużycie paliwa, obliczone na podstawie rzeczywistego zapotrzebowania ciepła).

⁴ Dz.U. z 2004 r. Nr 257, poz. 2573 ze zm.

Założonym efektem rzeczowym była przebudowa i modernizacja kotłowni o mocy 4,5 MWt opalanej biomasą oraz budowa sieci c.o. łączącej węzły budynków ze zmodernizowaną kotłownią.

Termin uzyskania efektu ekologicznego i rzeczowego zaplanowano na 31.12.2012 r.

5.1. Potwierdzeniem uzyskania ww. efektów był protokół odbioru robót sporządzony przez Zakład w dniu 13 listopada 2012 r. i przekazany WFOŚiGW wraz z rozliczeniem finansowym w dniu 20 lutego 2013 r.

(dowód: akta kontroli, str. 142-189)

Ustalone
nieprawidłowości

Przekazanie ww. protokołu z opóźnieniem 20 dni było niezgodne z § 2 ust. 5 i 8 umowy pożyczki.

(dowód: akta kontroli, str. 246-250, 260-269)

W sprawie ww. opóźnienia Dyrektor Zakładu wyjaśnił, że mylnie zinterpretował termin dostarczenia do WFOŚiGW ww. protokołu. Zgodnie z aneksem nr 4 do umowy pożyczki przesunięto termin końcowego rozliczenia finansowego do dnia 28 lutego 2013 roku. W związku z tym, Dyrektor Zakładu był przekonany, że wraz ze zmianą tego terminu zmienił się także termin dostarczenia protokołu.

(dowód: akta kontroli, str. 239-240)

Opis stanu
faktycznego

Uzyskanie efektu rzeczowego zmodernizowanego systemu grzewczego potwierdziły oględziny przeprowadzone przez kontrolera NIK w dniu 30 lipca 2013 r.

(dowód: akta kontroli, str. 270-272)

5.2. Kontrole realizacji inwestycji przeprowadzone przez WFOŚiGW w dniach 6-7 grudnia 2012 r. oraz 11-12 kwietnia i 16 maja 2013 r. nie wykazały nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli, str. 273-304)

6. Otrzymana dotacja i pożyczka zostały wykorzystane w pełnej wysokości i zgodnie z przeznaczeniem.

Ustalone
nieprawidłowości

6.1. Zakład złożył do WFOŚiGW rozliczenie umowy dotacji wraz z wnioskiem o płatność końcową i wypełnioną częścią sprawozdawczą w dniu 15 lutego 2013 r., czyli z opóźnieniem 19 dni w stosunku do terminu określonego w umowie dotacji (30 dni po zakończeniu finansowym zadania – liczone od dnia 28 grudnia 2012 r., tj. daty ostatniego wydatku w projekcie).

(dowód: akta kontroli, str. 305-318)

Złożenie do WFOŚiGW ww. rozliczenia finansowego dotacji z opóźnieniem było niezgodne z § 8 ust. 9 i 10 umowy dotacji.

W powyższej sprawie Dyrektor Zakładu wyjaśnił, że pełne rozliczenie finansowe zostało złożone wraz z wnioskiem o płatność końcową, który mógł być złożony nie wcześniej niż po zawarciu z WFOŚiGW aneksu z dnia 6 lutego 2013 roku.

(dowód: akta kontroli, str. 239-240)

Opis stanu
faktycznego

6.2. Zakład przekazał do WFOŚiGW rozliczenie umowy pożyczki w dniu 20 lutego 2013 r, tj. zgodnie z terminem określonym w aneksie nr 4 (do 28 lutego 2013 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 260-269)

7. W umowie pożyczki nie określono możliwości jej umorzenia w całości lub części.

Zakład terminowo spłacał raty pożyczki oraz odsetki od kapitału pozostałego do spłaty. Do dnia zakończenia kontroli NIK Zakład spłacił 3 kwartalne raty w łącznej kwocie 130.500 zł oraz 17 miesięcznych opłat z tytułu odsetek na łączną kwotę 81.634 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 142-189, 319-320)

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Olsztyn, dnia sierpnia 2013 r.

Jacek Mrozek
Główny specjalista
kontroli państwowej

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli
w Olsztynie

.....
podpis

.....
podpis